

**ДРЖАВНИ УНИВЕРЗИТЕТ У
НОВОМ ПАЗАРУ**

**DRŽAVNI UNIVERZITET U
NOVOM PAZARU**

КОДЕКС ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ

Нови Пазар, септембар 2024. година

Број: 3972-01/24

Датум: 27.09. 2022. године

На основу члана 58. став 3. тачка 9, члана 65. став 7. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Србије“ бр. 88/17, 73/18, 27/18, 67/19, 6/20- др. закони, 11/21- аутентично тумачење, 67/21, 67/21- др. Закон и 76/23) и члана 78. став 1. тачка 17. и члана 119. Статута Државног универзитета у Новом Пазару, а сходно Основама за кодекс о академском интегритету на високошколским установама у Републици Србији које је донео Национални савет за високо образовање, Сенат Државног универзитета у Новом Пазару на седници одржаној дана 27.09.2024. године, донео је

КОДЕКС ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Циљ кодекса

Члан 1.

Кодекс професионалне етике на Државном универзитету у Новом Пазару има за циљ очувања морала и достојанства професије, унапређење знања и стваралаштва, моралних вредности, правде, одговорности и слободе у наставном, научно-истраживачком и уметничком раду. Професионална посвећеност, високо морална свест и савест у раду, понашању и односу према студентима у образовном процесу доприноси заштити знања и подизању свести о одговорности универзитетских наставника и свих чланова академске заједнице. С обзиром да је знање највећа моћ, а да се моћ може злоупотребити, уважавајући пуну аутономију универзитета, чланови универзитетске заједнице имају посебну одговорност да у образовном процесу пренесу знања и развију интелектуалне и моралне вредности студената.

Сврха кодекса

Члан 2.

Кодексом професионалне етике регулише се морално понашање чланова академске заједнице, како на Државном универзитету у Новом Пазару, тако и у јавном животу. Овим кодексом прописују се општа морална и професионална начела, као и правила о дужностима и правима чланова академске заједнице, којих се у раду и понашању морају придржавати сви чланови који су посредно или непосредно укључени у наставни, уметнички и научноистраживачки рад у оквиру Државног универзитета у Новом Пазару.

Члан 3.

Лица на која се односи Кодекс професионалне етике су чланови академске и универзитетске заједнице.

- Члановима „академске заједнице“ сматрају се наставници, истраживачи, уметници, сарадници и студенти, који учествују у настави, научним истраживањима и уметничком раду на Државном универзитету у Новом Пазару.
- Члановима „универзитетске заједнице“ сматрају се лица која сарађују у реализацији наставних, научних и уметничких програма, као и запослени у административним стужбама Државног универзитета у Новом Пазару.

Кодекс се односи и на понашање особа које нису запослене на Државном универзитету у Новом Пазару, али су својим радом повезане са Универзитетом.

ОСНОВНА НАЧЕЛА

Члан 4.

Кодекс професионалне етике садржи морална начела и начела професионалне етике сходно којима треба да се понашају сви чланови академске и универзитетске заједнице у свом професионалном и јавном животу.

Основна морална начела су:

- академска слобода, истинољубивост, односно откривање и одбрана истине чињеницама;
- дијалог и толеранција у односу на туђи став и мишљење, објективност и непристрасност у оцени туђег рада и резултата;
- солидарност, односно међусобно уважавање, поштовање и помагање у наставном, и научно-истраживачком раду;
- самопоштовање и заштита личног интегритета и ауторитета;
- нечињене материјалне или нематеријалне штете сопственим радњама или пропуштањем, као и недоприношење настанку штете;
- осуда непрофесионалности, неодговорности, корупције, мита и свих других облика неморала;
- правичност и избегавање конфликта интереса;
- право на информацију уз посебно поштовање приватности и поверљивости извора информација;
- поштовање слободе, једнакости, права и достојанства људи;
- забрана дискриминације по било ком основу;
- поштовање квалитета живота и рационално управљање природним ресурсима;
- очување биодиверзитета и живота свих живих бића у истраживачким пројектима;
- обавеза да се непрестано ради на сопственом стручном и научном усавршавању;
- обавеза да се поспешује и прихвата менторство према другима, посебно млађим припадницима академске заједнице.

Академска слобода

Члан 5.

Академска слобода, истраживачки дух и отвореност за нове идеје су основа креативности и кључне врлине у наставном, истраживачком и уметничком раду. Право и дужност академских чланова Државног универзитета у Новом Пазару су да кроз креативни наставни, истраживачки и уметнички рад теже откривању и одбрани истине, као и унапређењу сопствених знања и компетенције у складу са највишим стандардима савремене науке и образовног процеса.

Члан 6.

Чланови академске заједнице су обавезни да у духу изврности и поштења, основних вредности научно-образовног процеса, промовишу академску слободу, стичу и преносе знања користећи методе које се заснивају на научним сазнањима и емпиријским доказаима, развијају и подстичу критичку мисао.

Члан 7.

Академска слобода је право и основна одговорност свих чланова академске заједнице, али и самог Универзитета који треба да подстиче слободу мишљења, истраживања и стварања као основну вредност у свим облицима своје делатности. Универзитет је дужан да спречи ограничавања или ускраћивања права свих чланова академске заједнице на академску слободу, односно права на моралну и интелектуалну независност од политичких ауторитета и економских моћи било које врсте.

Члан 8.

Академска слобода као основни постулат наставног, истраживачког и стваралачког рада реализује се у складу са опште прихваћеним етичким и универзитетским стандардима кроз дијалог, толеранцију и уз пуно уважавање колега, студената и других грађана. Академска слобода не може бити оправдање за повреду основних права и достојанства осталих чланова академске заједнице.

Члан 9.

Свака директна и/или индиректна активност, као и неактивност која угрожава академску слободу, ограничава истраживачки и стваралачки дух чланова академске заједнице сматра се морално неприхватљивим понашањем. Непоштовање опште прихваћених етичких и универзитетских стандарда, које се огледа у плагирању научних и уметничких радова и идеја представља посебан облик морално неприхватљивог понашања.

Однос према студентима и одговорност студената

Члан 10.

Наставници и студенти чине недељиву заједницу, у којој отвореност, приступачност и посвећеност наставника мотивише студенте на учење, савестан и одговоран рад, чиме се доприноси унапређењу наставе. Сваки студент као члан академске заједнице има право на академску слободу, која подразумева право студента да учи и истражује, да се усмерава у раду, да се његов рад процењује и вреднује на објективан начин, да поседује иницијативу и да се одговорно и савесно понаша према наставним обавезама уважавајући етичке и универзитетске опште прихваћене стандарде. Студенти, као чланови академске заједнице, дужни су да поштују ауторитет и достојанство својих наставника и сарадника.

Морално је неприхватљив сваки облик обмањивања и преваре од стране студената, као и толерисање обмане и преваре од стране наставника и сарадника у процесу провере знања (преписивање, примена савремених аудио визуелних технологија).

Члан 11.

Наставник је дужан да у праћењу и процени рада студената примењује објективне и уједначене критеријуме, који се односе на исказано разумевање материје, стечене вештине и способност практичне примене усвојеног знања.

У наставном процесу, наставници и сарадници у односу према студентима су дужни да им пренесу стечена знања користећи се доступним савременим научним и образовним методама и протоколима, да развијају и подстичу слободу мишљења, критички став, интелектуалне и креативне вештине студената. Наставници и сарадници су дужни да кроз консултације и непосредан рад са студентима својим залагањем и опхођењем развију узајамно уважавање и поверење и служе као пример професионалног и високо моралног понашања.

Наставници и сарадници су дужни да уважавају студенте као чланове академске заједнице и друштва уопште и да штите њихова права и академску слободу.

Члан 12.

Дискриминација студента по било ком основу, искоришћавање, злоупотреба, вређање личности, интелекта и достојанства студената, омаловажавање, сексуално узнемиравање и емотивно везивање је морално неприхватљиво понашање у односу наставника и сарадника према студентима.

У односу наставника и сарадника према студентима морално је неприхватљиво свако понашање противно добрим академским обичајима (наметање, подстрекавање, злоупотреба позиције ауторитета и друго) у циљу остварења интереса појединца или групе лица.

У наставном раду недопуштено је промовисање страначких и верских ставова и уверења.

Коришћење наставних активности од стране наставника и сарадника у сврху преношења информација и обавештења која нису у непосредној вези са стицањем знања и вештина, сматраће се злоупотребом ових активности и представљају морално неприхватљиво понашање.

Однос према колегама

Члан 13.

У односу према колегама сви чланови академске и универзитетске заједнице су дужни да негују колегијалне односе засноване на међусобном уважавању, поштовању и разумевању, водећи рачуна о заједничким академским интересима.

Чланови академске и универзитетске заједнице су дужни да:

- 1) у научним радовима, јавном деловању и у међусобним односима негују културу аргументованог дијалога;
- 2) у професионалном вредновању колега поступају сходно принципима објективности, непристрасности, разборитости, коректности, дијалога и толеранције;
- 3) поштују и бране стваралачку слободу сарадника;
- 4) чувају личне податке и приватност запослених, поштују поверљивост информација о својим колегама до којих су дошли током рада у различитим одборима и органима Универзитета;
- 5) поштују лично и професионално достојанство свих запослених на Универзитету.

Члан 14.

Морално је неприхватљиво свако деловање супротно утврђеним правилима и стандардима, које за последицу има нарушавање угледа и достојанства чланова академске и универзитетске заједнице, а нарочито:

- 1) узнемиравање (вербално или физички) које доприноси стварању неугодних околности, негативне климе или нетрпељивости која другу особу застрашује, вређа или понижава, дискриминација по било ком основу;
- 2) сексуално узнемиравање, посебно између чланова универзитетске заједнице који су у односу надређености/подређености, што подразумева оцењивање резултата туђег рада и одлучивање о напредовању, статусу, погодностима или наградама;
- 3) експлоатација рада других колега у циљу личних интереса и представљања заједничких радова као самосталних без признавања пуног доприноса осталих учесника у раду;
- 4) нарушавање угледа, омаловажавање личности и рада, приватног и јавног клеветања других чланова академске и универзитетске заједнице;
- 5) употреба неакадемске реторике.

Однос према институцији

Члан 15.

У односу према институцији чланови академске и универзитетске заједнице дужни су да чувају интегритет академске институције и да раде по свом најбољем знању, савесно, марљиво, културно и посвећено. Уз уважавање академске слободе и аутономије академског рада, сви академски и универзитетски чланови су дужни да доприносе угледу и остваривању задатака Универзитета. Морају да се брину о добру и интересима Универзитета и да чувају достојанство академске институције. Чланови академске и универзитетске заједнице су дужни и изван радног времена да пазе да не повреду углед Универзитета којем припадају.

Дужност свих чланова је да прихватају обавезе у органима академске институције, као и да поштују устројство Универзитета уз слободу, право и обавезу да критикују и мењају постојећа правила, узимајући у обзир чињеницу да су академска и стручна тела Универзитета примерена места за научне и стручне расправе и утемељену научну и стручну критику.

Члан 16.

Рад и интереси матичне институције морају бити приоритет у усклађивању карактера и обима обавеза у случају ангажмана ван академске институције. Чланови академске заједнице би требало да избегавају спољне професионалне активности које су у сукобу интереса са њиховим универзитетским именовањем.

У случају ангажмана ван академске институције, карактер и обим обавеза чланова академске заједнице мора бити усклађен са радом и интересима институције.

Члан 17.

Чланови академске и универзитетске заједнице дужни су у јавним наступима и деловању промовисати хуманистичке вредности, углед струке и академске заједнице и чувати лично и професионално достојанство колега.

Морално неприхватљиво академско понашање је изношење у јавности нетачних информација о раду и пословању Универзитета, као и нарушавање угледа истог.

У јавним наступима, када представљају Универзитет, чланови академске и универзитетске заједнице дужни су да износе ставове Универзитета, у складу са прописима, добијеним овлашћењима и стручним знањем, без изношења ставова који су у супротности са званичним ставовима Универзитета.

Када иступају као приватна лица, чланови академске и универзитетске заједнице су дужни да онемогуће стварање утиска да то чине и у име својих колега или академске институције. У јавним

наступима, када не представљају Универзитет, а који су тематски повезани са Универзитетом, чланови академске и универзитетске заједнице су дужни да истакну да износе лични став.

Однос према околини

Члан 18.

Чланови академске заједнице су активни чланови друштва, који ван Универзитета говоре и делују као приватна лица уз поштовање вредности и етичких стандарда дефинисаних овим Кодексом. Када говоре или делују као приватна лица у оквиру политичких странака, професионалних удружења, верских заједница, и других организација дужни су да истакну да не наступају у име Универзитета како би избегли потенцијални сукоби интереса.

Чланови универзитетске заједнице који су овлашћени да јавно представљају Универзитет обавезни су да истакну да излажу ставове академске заједнице и да се понашају у складу са највишим етичким и професионалним стандардима.

Непоштовање етичких стандарда, чиме се компромитује академска заједница, нарочито злоупотреба академског ауторитета ради остваривања личних, породичних или политичких интереса сматра се морално неприхватљивим понашањем.

ЕТИЧКА ПРАВИЛА У НАСТАВНОМ И НАУЧНОМ РАДУ

Члан 19.

Универзитет је дужан да у току трајања студија, а посебно на почетку прве године свих нивоа студија које организује, упозна студенте са правилима академске честитости, правилима за навођење идеја и радова других аутора, односно правилима цитирања и препричавања.

Наставници Универзитета дужни су да:

- 1) обезбеде репрезентативност, релевантност, тачност, и прецизност садржаја предмета и примерену позицију предмета унутар студијског програма;
- 2) теже постизању и преношењу квалитетних научних сазнања из своје научне области и предмета који се изводе на студијама;
- 3) понуде свим студентима начелно исте могућности за стицање знања;
- 4) вреднују рад студената отворено, праведно, објективно и благовремено;
- 5) савесно провере сваки писани рад студента и да обрате посебну пажњу на то да ли тај рад садржи неки од облика неакадемског понашања;
- 6) обезбеде транспарентност и јавност испита и објективност оцењивања;

КОРИШЋЕЊЕ ЉУДИ И ЖИВОТИЊА У НАУЧНОМ ИСТРАЖИВАЊУ

Члан 20.

Физички интегритет, права и достојанство свих лица која учествују као испитаници и други учесници у научном истраживању морају да буду на одговарајући начин заштићени. Није дозвољено истраживање које може да проузрокује физичко, психичко или правно угрожавање учесника истраживања, стварање недопустивог ризика од угрожавања, као ни подржавање, подстицање или прикривање таквог истраживања које спроводе други чланови академске заједнице.

У научним истраживањима у којима учествују људи, поштује се принцип добровољности њиховог учешћа. Сагласност за учешће у истраживању подразумева свестан пристанак добијен након адекватног обавештавања учесника о њиховим правима, природи и циљевима истраживања, као и начину њиховог учешћа. Чин пристанка се формализује давањем писмене или усмене сагласности учесника или, у посебним околностима, законског заступника или најближег сродника.

Истраживачи су у обавези да штите приватност и анонимност учесника, као и поверљивост података.

Ако у активностима из става 2. овог члана учествују деца и малолетна лица, мора да буде обезбеђено поштовање њихових права у складу са правним и етичким стандардима. За учешће деце узраста до 14 година писмени или усмени пристанак за учешће у истраживању дају родитељи или старатељи, а деца старија од 14 година могу сама дати писмени или усмени пристанак.

Детаљна упутства и стандарди у коришћењу људи и животиња у научном истраживању дата су у Пословнику о раду Етичког одбора.

ПЛАГИРАЊЕ, ЛАЖНО АУТОРСТВО, ИЗМУШЉАЊЕ И КРИВОТВОРЕЊЕ РЕЗУЛТАТА И АУТОПЛАГИРАЊЕ

Члан 21.

У научноистраживачком раду није дозвољено плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата и аутоплагирање.

Забрана из става 1. овог члана се односи на све писане радове наставног и научног особља и студената Универзитета (семинарски рад, дипломски или завршни рад, мастер рад и докторска дисертација, рад у часопису, уџбеник, монографија, поглавља у зборницима и сл.), као и несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном и научноистраживачком раду.

Плагирање

Члан 22.

(1) Плагирање је представљање туђих идеја или туђег рада, у целини или деловима, без навођења изворног ауторства или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, као и:

– дословно преузимање текста другог аутора, односно копирање из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у деловима или целиности, без навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања преузетог дела;

– препричавање или сажимање текста другог аутора из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у деловима или целиности, без одговарајућег навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања препричаног дела;

– непрецизно цитирање, које не следи правила цитирања прихваћена у датој научној, односно стручној области;

– представљање идеја других аутора као својих, без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из кога је текст преузет.

(2) Чланови академске заједнице гарантују изворност научних радова које објављују, као и тачност у приказивању и навођењу информација о пореклу идеја и навода којима су се у раду користили.

Лажно ауторство

Члан 23.

Лажно ауторство је навођење као аутора лица које није учествовало у изради рада.

Чланови универзитетске академске заједнице дужни су да као ауторе наводе све и само оне учеснике у процесу настајања научног, односно стручног рада који су интелектуално допринели раду.

Измишљање и кривотворење резултата

Члан 24.

Измишљање и кривотворење резултата је деловање којим се манипулише предметом, опремом или процесом истраживања, са циљем да резултати научног истраживања буду намерно подешени или тенденциозно протумачени.

Посебан облик измишљања и кривотворења резултата је несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном и научноистраживачком раду.

Аутоплагирање

Члан 25.

Аутоплагирање је поновно објављивање, у деловима или у целости, свог раније објављеног или за другу сврху искоришћеног рада као новог и оригиналног, а да није изричито наведено да је у питању већ објављен или за другу сврху искоришћен рад .

ЗАШТИТА АУТОРСКИХ ПРАВА И ПРАВА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ

Члан 26.

Чланови универзитетске академске заједнице предузимају мере у сврху унапређивања и промовисања поштовања ауторских права и права интелектуалне својине.

Универзитет штити ауторска права и права интелектуалне својине над резултатима истраживања и прикупљеним подацима свих чланова универзитетске заједнице.

Приликом избора у сарадничка, наставна, истраживачка и научна звања, кандидати су дужни да предају својеручно потписану изјаву о изворности којом потврђују да је сваки њихов рад и достигнуће на која се позивају, изворни резултат њиховог интелектуалног рада и да тај рад не садржи никакве изворе, осим оних који су наведени у раду.

Чланови универзитетске академске заједнице приликом званичне предаје својих научних и стручних радова дужни су да предају својеручно потписану изјаву о изворности.

ОРГАНИ И ТЕЛА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ КОДЕКСА НА УНИВЕРЗИТЕТУ

Члан 27.

На академске односе и понашање свих чланова академске заједнице која нису описана овим Кодексом могу се примењивати неписана правила и начела академских институција.

Покретање поступка због повреда Кодекса без основа, а ради наносења штете по углед и достојанство чланова академске заједнице, сматра се злоупотребом Кодекса о професионалној етици.

Сви органи Универзитета и организационих јединица дужни су у оквиру своје надлежности да се старају о спровођењу Кодекса и примени и унапређењу етичких стандарда на Универзитету.

Чланови академске заједнице Универзитета примењиваће овај кодекс у доброј намери, а злоупотреба овог Кодекса је основ за утврђивање одговорности.

Кршење правила Кодекса подлеже одговорности коју утврђује Одбор за професионалну етику Универзитета (у даљем тексту: Одбор).

Органи који учествују у провештеном првоступку утврђивања неакадемског понашања су:

- Одбор за професионалну етику Универзитета, који се бира на мандатни период од три године,

- Стручна комисија која се бира на период до окончања поступка утврђивања неакадемског понашања и даје мишљење за повреде Етичког кодекса научно-истраживачког рада;
- Орган пословођења- ректор.

Орган који учествују у другостепеном поступку утврђивања неакадемског понашања за повреде Етичког кодекса научно-истраживачког рада је Сенат Универзитета.

Одбор за професионалну етику Универзитета

Члан 28.

Чланове Одбора именује Сенат Универзитета, на предлог ректора Универзитета.

Одбор именован од Сената као стални помоћни орган, састоји се од 7 чланова и то: 5 чланова који се бирају из реда наставника одговарајућег научног звања на Универзитет- на предлог ректора Универзитета (1 члан) и сваког наставно- стручног већа Универзитета (4 члана) и 2 члана из реда студената које именује Сенат Универзитета на предлог Студентског парламента. Наставници као чланови Одбора бирају се на мандат од три године, водећи рачуна о њиховом угледу као чланова академске заједнице

Мандат чланова Одбора траје три године и они могу бити поново именовани. Мандат чланова Одбора из реда студената траје годину дана.

Одбор одлучује већином гласова укупног броја чланова.

Рад Одбора је јаван, осим ако Одбор утврди да постоје оправдани разлози за искључење јавности.

Одбором руководи председник. У случају његове одсутности или спречености да привремено обавља своју дужност, замењује га заменик председника.

Председника и заменика председника бирају чланови Одбора на својој првој седници.

Надлежност Одбора

Члан 29.

Одбор је надлежан да:

- 1) одлучује по захтевима из члана 31. овог Кодекса и даје мишљење о усклађености одређеног понашања или деловања члана академске заједнице Универзитета са одредбама Кодекса професионалне етике Универзитета;
- 2) прати развој етичких стандарда у земљи и иностранству;
- 3) одржава контакте са сличним телима других високошколских установа;
- 4) предлаже Сенату Универзитета измене и допуне Кодекса;
- 5) подноси Сенату Универзитета редовне годишње извештаје о свом раду;
- 6) иницира и организује јавне расправе и скупове посвећене примени и унапређењу етичких стандарда у високом образовању;

7) обавља и друге послове предвиђене Кодексом и другим општим актима Универзитета.

Сарадња са органима Универзитета и организационих јединица

Члан 30.

Органи Универзитета и организационих јединица, као и сви чланови академске заједнице Универзитета, дужни су да сарађују са Одбором за професионалну етику, да се одазивају на његове позиве и да му достављају све тражене податке и документе који су важни за одлучивање.

У случају непоштовања обавезе из става 1. овог члана, против одговорног лица, односно члана академске заједнице, може бити покренут поступак за утврђивање повреде овог Кодекса.

Секретаријат Универзитета је дужан да обезбеди административну и техничку подршку за рад Одбора.

ПОСТУПАК ПРЕД ОДБОРОМ

Захтев за утврђивање повреде кодекса професионалне етике и кодекса научно-истраживачког рада

Члан 31.

1. Одбор даје мишљења поводом захтева за утврђивање повреде Кодекса (у даљем тексту: захтев).
2. Поступак за повреду Кодекса професионалне етике односно Кодекса научно-истраживачког рада пред Одбором покреће се подношењем захтева.
3. Захтев може поднети запослени, студент, орган и тело Универзитета, када основано сумња да је дошло до повреде Кодекса професионалне етике, односно Кодекса научно-истраживачког рада.
4. Захтев за давање мишљења треба да буде јасно одређен и у њему треба да буду наведени и образложени елементи који указују на постојање повреде наведених Кодекса и приложени одговарајући докази.
5. Захтев обавезно садржи личне податке и потпис подносиоца захтева.
6. Непотпун и неуредан захтев вратиће се подносиоцу и одредити рок за отклањање недостатака.
7. Уколико се у остављеном року не отклоне недостаци, даје се предлог ректору Универзитета за одбијање захтева.
8. Захтев по којем није могуће поступати због ненадлежности одбацује се решењем.
9. Решење из ст. 6,7. и 8. овог члана доставља се подносиоцу захтева.

Поступање са неуредним захтевом

Члан 32.

Када Одбор за професионалну етику утврди да је захтев непотпун и неуредан вратиће захтев подносиоцу и одредити рок за отклањање недостатака.

Уколико се у остављеном року не отклоне недостаци, решењем ће се одбацити захтев.

Захтев по којем није могуће поступати због ненадлежности одбацује се решењем.

Решењем ће се захтев одбацити и када су се услед протеча времена од повреде Кодекса, околности толико промениле да вођење поступка и утврђивање повреде више не би имало сврху.

Решење из ст. 2, 3. и 4. овог члана доставља се подносиоцу захтева.

Поступак пред Одбором

Члан 33.

Уредан и образложен захтев у року од 8 дана од дана његовог пријема се доставља лицу против којег је поступак покренут, које може дати своје писано изјашњење у року од наредних 15 дана. Достављање је могуће и електронским путем.

Председник Одбора сазива седницу Одбора у року 30 дана од дана пријема уредног захтева.

Одбор може од подносиоца захтева да затражи и додатна појашњења уколико је то неопходно за вођење даљег поступка.

Уколико Одбор закључи да лице против кога је поступак покренут избегава да прими захтев, односно да се о њему изјасни, донеће, у року не краћем од 25 и не дужем од 30 дана од дана када јој је захтев достављен, закључак да постоји основана сумња на постојање неакадемског понашања.

Мишљење Одбора

Члан 34.

На основу писаног изјашњења лица против кога је покренут поступак, Одбор ће у року од 15 дана од дана достављања изјашњења сачинити Извештај са мишљењем и доставити га ректору Универзитета.

Чланови Одбора на састанку расправљају о питањима која су предмет поступка и дају своје мишљење искључиво на основу навода и података из захтева, писаног изјашњења лица против којег се води поступак и евентуалног писаног изјашњења других лица, предметне документације, приложених доказа и, по потреби, додатних појашњења.

Одбор одлучује већином гласова укупног броја чланова.

Члан Одбора чији став или предлог није уврштен у мишљење Одбора, има право да издвоји своје мишљење. Издвојено мишљење је саставни део мишљења Одбора.

Одбор даје мишљење у писаном облику, у року од 60 дана од дана пријема захтева. Уколико је у току поступка Одбор затражио додатна појашњења, овај рок се рачуна од дана њиховог достављања. Рокови не теку за време новогодишњих и божићних празника и током летњег распуста када су запослени на Универзитету на колективном годишњем одмору.

Одбор своје мишљење доставља ректору Универзитета.

Садржина мишљења
Члан 35.

Мишљење Одбора садржи:

- 1) опис захтева и питања о којима је Одбор расправљао;
- 2) наводе о повредама начела и правила Кодекса које је Одбор узео у разматрање;
- 3) детаљно образложен став Одбора о томе да ли понашање члана академске заједнице Универзитета које је предмет захтева представља повреду Кодекса, као и оцену о тежини повреде;
- 4) предлог Одбора о мери која треба да се изрекне и која може да допринесе да такве или сличне повреде Кодекса не буду поновљене;
- 5) податак о исходу гласања (да ли је мишљење донесено једногласно или не);
- 6) друге потребне елементе.

Мишљење из става 1. овог члана потписују председник и чланови Одбора.

Одлука о захтеву
Члан 36.

Након пријема мишљења Одбора, ректор Универзитета у року од 15 дана од дана пријема мишљења доноси:

- 1) одлуку којом се захтев одбија и ослобађа одговорности лице против којег је вођен поступак, или
- 2) одлуку којом се лице, против којег је захтев поднет, оглашава одговорним и изриче одговарајућу меру за повреду Кодекса.

Одлука из става 1. овог члана садржи: увод, изреку, образложење и поуку о правном леку, а доставља се учесницима у поступку, у року од 8 дана од дана доношења.

Понављање поступка утврђивања неакадемског понашања
Члан 37.

У случају појављивања нових чињеница које су од значаја за доношење одлуке, а које нису биле познате док је вођен поступак утврђивања неакадемског понашања, Одбор може, по подношењу образложеног захтева или на сопствену иницијативу, покренути обнову тог поступка.

Када истекне пет година од када је одлука постала коначна, више не може да се захтева понављање поступка, нити може да се понови поступак утврђивања неакадемског понашања.

Малициозна пријава

Члан 38.

Уколико се утврди да не постоји повреда Кодекса и академског понашања и да се, истовремено, пријава претежно заснива на неистинитим наводима или да садржи шиканирајуће елементе, покренуће се поступак утврђивања одговорности подносиоца захтева.

МЕРЕ ЗА ПОВРЕДУ КОДЕКСА

Врсте мера

Члан 39.

Изрицање мера за повреду Кодекса представља израз неслагања универзитетске академске заједнице са недопуштеним понашањем утврђеним одредбама Кодекса, као друштвено неприхватљивим поступањем.

Радње проистакле из грешке иза које стоје часне намере, а која је довела до занемарљивог обима плагијата, односно аутоплагијата, или другог недозвољеног понашања утврђеног одредбама Етичког кодекса научно-истраживачког рада не представљају повреду академског интегритета и као такве морају бити образложене у извештају Одбора.

За повреду Етичког кодекса научно-истраживачког рада изричу се:

- 1) мере за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања и
- 2) мере за утврђене друге повреде Кодекса или немаран однос према обавези коректног академског понашања.

Мере за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања су:

- Оглашавање дипломе о стеченом научном називу доктора наука ништавом у случају коначне одлуке којом је утврђено да докторска дисертација није резултат оригиналног научног рада. Даном оглашавања ништавости дипломе о стеченом научном звању доктора наука, лицу чија је диплома оглашена ништавом престају права и обавезе проистекле по основу стицања дипломе која је поништена. Сходан поступак примењује се и у односу на мастер и дипломски рад.
- Одузимање наставничког или сарадничког звања у случају ако се сазнају нове чињенице, односно појаве докази из којих произилази да у тренутку избора у звање кандидат није испуњавао услове прописане законом као и актима Универзитета, односно ако се утврди да радови на основу којих је кандидат изабран у звање представљају резултат неакадемског понашања. Поступак одузимања звања покреће ректор, а спроводи се на начин који је предвиђен за избор у звање, односно стицање звања.

Конечна одлука о мери изреченој за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања, објављује се на седници Наставно-научног већа, на седници Сената, као и на интернет страници Универзитета и на огласној табли.

Мере за утврђене мање повреде Етичког кодекса научно-истраживачког рада или немаран однос према обавези коректног академског понашања:

- 1) опомена;
- 2) јавна опомена;
- 3) јавна осуда.

Облик мере за утврђене мање повреде или немаран однос према обавези коректног академског понашања одређује се у зависности од тежине учињене повреде, штете која је нанета угледу високошколске установе, активности које је учинилац предложио да ће предузети у сврху отклањања последица повреда Етичког кодекса научно-истраживачког рада и процене да ће изречена мера довољно утицати на њега да више не врши повреде овог Кодекса. О облику мере за повреду Кодекса у виду мање повреде или немарног односа према обавези коректног академског понашања одлучује надлежни стручни орган. Одлука мора садржати образложење због чега се одређено понашање сматра мањом повредом или немарним односом, а не неакадемским понашањем које повлачи мере из овог Кодекса.

Опомена се изриче учиниоцу повреде етичких начела Кодекса научно-истраживачког рада за кога се може очекивати да ће овакав вид писаног упозорења, без објављивања истог, довољно утицати на њега да више не врши повреде Кодекса. Опомена се уноси у евиденцију о изреченим мерама упозорења, али не чини саставни део досијеа наставника, сарадника, студента или административног радника.

Јавна опомена се изриче учиниоцу повреде етичких начела Кодекса научно-истраживачког рада за кога се може очекивати да ће јавно објављивање ове мере довољно утицати на њега да више не врши повреде Кодекса. Јавна опомена се објављује на седници Сената Универзитета и састанку организационе јединице Универзитета на којој је распоређено лице којем се изриче јавна опомена, односно где студира.

Јавна осуда изриче се учиниоцу тешке повреде етичких правила Кодекса научно-истраживачког рада или учиниоцу којем је раније изречена мера опомене или јавне опомене и за кога се може очекивати да ће јавно објављивање ове мере довољно утицати да више не врши повреде Кодекса. Јавна осуда се објављује на седници Сената Универзитета, на седници Наставно-научног већа, на огласним таблама и веб-страници Универзитета.

О врсти мере одлучује надлежни орган за доношење одлуке.

Одређивање мере која се изриче учиниоцу се врши у зависности од тежине учињене повреде, штете која је нанета угледу Универзитета, предлога Одбора и активности које је учинилац предложио да ће предузети у сврху отклањања последица повреда Кодекса и процене да ће изречена мера довољно утицати на њега како не би поновио повреде Кодекса.

Утврђена одговорност учиниоца за учињену повреду Кодекса не утиче на његову евентуалну одговорност по другим основама (дисциплинска, прекршајна или кривична).

ЕВИДЕНЦИЈА О ИЗРЕЧЕНИМ МЕРАМА

Члан 40.

Универзитет, односно секретар Одбора води евиденцију о изреченим мерама.

У евиденцију из става 1. овог члана уносе се: лични подаци учиниоца и врста повреде етичких начела, изречена мера и датум доношења одлуке.

Изречене мере јавне опомене и јавне осуде чине саставни део досијеа наставника, сарадника, истраживача, студента и запосленог.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Ступање на снагу

Члан 41.

Кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли и званичној интернет страници Државног универзитета у Новом Пазару (www.np.ac.rs).

Кодекс се примењује на поступке који се односе на радње повреде академског понашања учињене почев од његовог ступања на снагу.

Даном ступања на снагу овог Кодекса престаје да важи Кодекс професионалне етике број 2793-01/22 од 26.09.2022. године.

Председник Сената
Проф. др Зана Долићанин, ректор